

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس	عمومی
مهدی آسمی، محسن اصغری، حنیف افخمی ستوده، عبدالحمید رزاقی، ابراهیم رضایی مقدم، مهدی رضائی، مریم شمیرانی، محسن فدایی، محمدجواد قورچیان، سعید گنج بخش زمانی، اسماعیل گنجه‌ای، الهام محمدی، حسن وسکری	فارسی	
محبوبه ایتسام، ابوالفضل احدزاده، امین اسدیان‌پور، محمد رضایی‌بقا، محمدرضا فرهنگیان، وحیده کاغذی، محمدابراهیم مازنی، مرتضی محسنی کبیر، هادی ناصری، فیروز نژادنجف، سیداحسان هندی	دین و زندگی	
علی شکوهی، علی عاشوری، ساسان عزیزی‌نژاد، جواد عزیززاده، شهراد محجوبی، شهاب مهران‌فر	زبان انگلیسی	

نام طراحان	نام درس	اختصاصی
حسین اسفینی، محمد بحیرایی، کورش داودی، امیر زراندوز، مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان، رحیم مشتاق‌نظم، علی هاشمی	ریاضی و آمار (۳)	
سیدعلیرضا احمدی، نسرين حق پرست، وحید رضازاده، عارفه‌سادات طباطبایی‌نژاد، فرهاد علی‌نژاد، محسن فدایی، حمید محدثی، اعظم نوری‌نیا	علوم و فنون ادبی (۳)	
منتخب از سؤال‌های کتاب آبی پیمان‌های علوم و فنون ادبی جامع کنکور انسانی - پایه دهم، یازدهم و دوازدهم	علوم و فنون ادبی (۳) - آزمون شاهد (گواه)	
ابراهیم احمدی، نوید امساک، ولی برجی، مرتضی کاظم‌شیرودی، محمدصادق محسنی، سیدمحمدعلی مرتضوی	عربی زبان قرآن (۳)	
منتخب از سؤال‌های کتاب آبی پیمان‌های عربی کنکور انسانی - پایه دهم، یازدهم و دوازدهم	عربی زبان قرآن (۳) - آزمون شاهد (گواه)	
علی محمد کریمی، آزاده میرزایی، میلاد هوشیار، اسرا مرادی	تاریخ (۳)	
محمدعلی خطیبی بایگی، فاطمه سخایی، آزاده میرزایی، بهروز یحیی	جغرافیا (۳)	
آزیتا بیدقی، مبیناسادات تاجیک، پارسا حبیبی، ارغوان عبدالملکی	جامعه‌شناسی (۳)	
نیما جواهری، مجید پیرحسینلو، فاطمه‌سادات شریف‌زاده، فرهاد قاسمی‌نژاد	فلسفه	

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار
فارسی	محمدجواد قورچیان	محمدجواد قورچیان	محسن اصغری، مریم شمیرانی، حسن وسکری
دین و زندگی	محمد رضایی‌بقا	محمد رضایی‌بقا	محمدابراهیم مازنی
زبان انگلیسی	آناهیتا اصغری	آناهیتا اصغری	محدثه مرآتی، فریبا توکلی
ریاضی و آمار (۳)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، فاطمه فهیمیان، مهدی ملازمضائی
علوم و فنون ادبی (۳)	فرهاد علی‌نژاد، حمید محدثی	فرهاد علی‌نژاد، حمید محدثی	مرتضی منشاری، سیدعلیرضا احمدی
عربی زبان قرآن (۳)	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	محمدابراهیم مازنی
جغرافیا	محمدعلی خطیبی بایگی	محمدعلی خطیبی بایگی	کامران‌الهمرادی
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	محمدابراهیم مازنی
فلسفه	نیما جواهری	نیما جواهری	مجید پیرحسینلو، فرهاد علی‌نژاد

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سیدمحمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، فاطمه منصورخاکی (عمومی)
مسئول دفترچه	زهره دامیار (اختصاصی)، فرهاد حسین‌پوری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: فاطمه رسولی‌نسب، مسئول دفترچه: زهره قموشی (اختصاصی)، لیلا ایزدی (عمومی)
حروف‌چین و صفحه‌آرا	لیلا عظیمی (اختصاصی)، فاطمه عظیمی (عمومی)
ناظر چاپ	رضا سعدآبادی

فارسی ۳

۱-

(مسن اصغری)

معنی درست واژه‌ها:

وسیم: دارای نشان پیامبری (نسیم: خوش‌بو)
آوند: آونگ، آویزان، آویخته (آوند: اورنگ، سریر)
ستور: چارپا (ستوران: حیوانات چارپا خاصه اسب و استر و خر)
گرزه: ویژگی نوعی مار سمی و خطرناک (شرزه: غضبناک، خشمگین)
عدلیه: دادگستری

(فارسی ۳، لغت، ترکیبی)

۲-

(مسن اصغری)

معنی «رواق» برای «غرفه»، «بپهوده» برای «بطالت» و «مأمور نظارت بر اجرای احکام دین» برای «داروغه» نادرست است.

(فارسی ۳، لغت، ترکیبی)

۳-

(شیف افقیمی ستوره)

املاي صحیح کلمات عبارت‌اند از: وقاحت: بی‌شرمی / می‌گذارد: رها می‌کند / غربت: دور از وطن بودن نه نزدیکی.

(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۴-

(ابراهیم رضایی مقدم)

واژه «هتاکي» شکل صحیح املايی است.

(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۵-

(مهمربوار قورپیان)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: بخارای من، ایل من: محمد بهمین بیگی

گزینه «۲»: تذکره‌الاولیا: عطار

گزینه «۴»: مثل درخت در شب باران: محمدرضا شفیعی کدکنی

(فارسی ۳، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۶-

(مهمربوار قورپیان)

جناس: کوه و کاه، ماه و کاه/ استعاره: ماه استعاره از معشوق/ اغراق: کوه را با تن همچون کاه حمل کردن اغراق دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: جناس ندارد.

گزینه «۲»: جناس ندارد.

گزینه «۴»: استعاره ندارد.

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۷-

(مسن و سگری - ساری)

در بیت گزینه «۴»، فقط «تضاد» بین «شب و روز» به کار رفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: مجاز: «سینه» مجاز از «دل» / ایهام: درگیرد: ۱- اثر کند ۲- شعله‌ور گرداند

گزینه «۲»: مجاز: چمن - باغ / تناسب: «شکر، شیرین» - «نهال، نبات، چمن»

گزینه «۳»: استعاره: گوهرفشان - اشکبار / اغراق: دریای خون نشانه اغراق در گریستن است.

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۸-

(مهمربوار قورپیان)

تشبیه: دوران عمر ما همچون خزان است.

استعاره: خس و خار: استعاره از افراد پست / صحرا: استعاره از دنیا

کنایه: بهاری داشتن: کنایه از شادی و به سامان بودن اوضاع

تضاد: بهار و خزان

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۹-

(مهمربوار قورپیان)

حسن تعلیل: شاعر دلیل رنگ قرمز گل را، خجالتش به خاطر شکوفا نشدن غنچه‌اش پنداشته است.

حسن آمیزی: رنگ خجالت (آمیختن حسن بینایی با حسی که به آن ربطی ندارد و انتزاعی است).

کنایه: نوکیسه بودن: تازه به دوران رسیدن / گره بر زر زدن: [در اینجا] پنهان بودن و شکوفا نشدن.

استعاره: رخ گل اضافه استعاری است.

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۱۰-

(الهام مهمری)

«آینه» نهاد / «پرتو» مفعول / «رسوا» مسند / «می‌کند» فعل

مصراع: «دل روشن» نهاد / «تو» مفعول / «نهان از دیده‌ها» مسند / «سازد» فعل اسنادی

(فارسی ۳، دستور، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۱۶- (عبدالحمید رزاقی)

مفهوم سؤال و گزینه‌های «۱، ۲ و ۳»: ترک وجود مادی و جانفشانی در راه معشوق، حسن تعلیل عاشقی است، اما در گزینه «۴» لازمه زنده بودن واقعی، عاشقی است و الا هر کس که عاشق نیست از نگاه عاشق مرده است و باید بر او نماز میت خواند.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۵۳)

۱۷- (ابراهیم رضایی مقدم)

مفهوم بیت سؤال و گزینه‌های «۱، ۳ و ۴»: توصیه به ریاضت یا ریاضت سبب رستگاری است.

مفهوم گزینه «۲»: تحمل بی‌وفایی معشوق و نیاز عاشق

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۶۲)

۱۸- (اسماعیل کهنه‌ای)

مفهوم عبارت سؤال «ترجیح معنی و باطن بر صورت و ظاهر» است.

مفهوم بیت گزینه «۳»: «شناخت ظاهر» مقدمه درک باطن است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

مفهوم مشترک هر سه گزینه «۱، ۲ و ۴» ترجیح باطن بر ظاهر و نکوهش ظاهرین است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۷۳)

۱۹- (عبدالحمید رزاقی)

مفهوم مشترک ابیات «الف، ب و ت» حال عاشق را تنها عاشق درک می‌کند.

مفهوم گزینه «پ»: برتری عشق بر عقل

مفهوم گزینه «ث»: ازلی بودن عشق

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۳۶)

۲۰- (مهری آسمی - تبریز)

اشاره دارد به این که جسم مادی توان دیدن روح را ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: جان از عالم بالا و جسم از عالم خاک است و هر کدام به اصل خویش باز می‌گردد.

گزینه «۳»: جسم از روح ارزش می‌یابد و جسم بی‌روح مثل نی، بی‌ثمر است.

گزینه «۴»: جدایی جسم‌ها آسان است، ولی جدایی روح‌ها از هم بلاست.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۴۷)

۱۱- (ممن فرایی - شیراز)

به ترتیب:

«آن» صفت مضاف‌الیه / «راستین» صفت مضاف‌الیه / «آن» صفت مضاف‌الیه / «پلید» صفت مضاف‌الیه / «آن» صفت مضاف‌الیه / «بی‌فریاد» صفت مضاف‌الیه

(فارسی ۳، دستور، صفحه ۷۵)

۱۲- (مربح شمیرانی)

«ما» متمم (چو ماه روی تو جمال را به ما بنماید).

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: مضاف‌الیه (عشق گریبان ما به دست کسی نداد)

گزینه «۳»: مضاف‌الیه (دهان ما ز شکوه روزی پر است)

گزینه «۴»: مضاف‌الیه (غم و اندوه ما ز باده بیشتر شد)

(فارسی ۳، دستور، صفحه ۴۸)

۱۳- (مهری رضایی - تبریز)

در گزینه‌های «۱، ۲ و ۳»، جمله‌های مرکب وجود دارد، در حالی که در گزینه «۴» جمله ساده وجود دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «شک گرمی است (جمله هسته) که بنشسته به دامان من است» (جمله وابسته)

گزینه «۲»: «گر مساعد شوم دایره چرخ کبود (جمله وابسته) هم به دست آورمش باز به پرگار دگر (جمله هسته)

گزینه «۳»: چشم من کرد به هر گوشه روان سیل سرشک (جمله هسته) تا سهی

سرو تو را تازه تر آبی دارد (جمله وابسته)

(فارسی ۳، دستور، صفحه ۷۵)

۱۴- (ممن اصغری)

مضمون مشترک ابیات مرتبط «بیگانه‌ستیزی» است.

بیت گزینه «۲» می‌گوید: نمی‌توان از تو سخن گفت، زیرا در مقابل تو، بیان، بیگانه است.

(فارسی ۳، مفهوم، مشابه صفحه ۲۶)

۱۵- (سعید کنج‌پوش زمانی)

مفهوم بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» همگی به این اشاره دارند که فراموش کردن معشوق، برای عاشق محال است، در حالی که در گزینه «۳» گفته شده که یار، عاشق کش است و کشتگان بسیاری را به خاطر دارد.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۲۰)

دین و زندگی ۳

-۲۱

(مصدر ابراهیم مازنی)
با توجه به آیه «وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَ إِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخَسِرَانِ الْمُمِينُ: از مردم کسی هست که خدا را بر یک جانب (از روی تردید) و کنارهای [تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی] عبادت و بندگی می‌کند. پس اگر خیری به او رسد، دلش به آن آرام می‌گیرد و اگر بلایی به او رسد، از خدا رویگردان می‌شود. او در دنیا و آخرت، [هر دو] زیان می‌بیند. این همان زیان آشکار است»، عبادت از روی تردید و ایمان ضعیف توصیف شده است که به زیان آشکار در دنیا و آخرت می‌انجامد.

(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه ۳۴)

-۲۲

(مصدر رضایی‌بغا)
توحید در ولایت به این معناست که هرگونه تصرف در جهان، حق خداوند و شایسته اوست که در آیه مبارکه «مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَ لَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدٌ: جز او هیچ سرپرستی برای آنان نیست و او در فرمانروایی خویش هیچ‌کس را شریک نمی‌سازد.» اشاره شده است. علت توحید در ولایت، توحید در مالکیت است. یعنی، از آن‌جا که خداوند مالک حقیقی جهان است، بر آن ولایت نیز دارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه ۱۹)

-۲۳

(مصدر رضایی‌بغا)
حضرت عیسی (ع) در سخنی با حواریون فرمود: «موسی بن عمران به شما دستور داد که زنا نکنید، اما من به شما فرمان می‌دهم که حتی فکر زنا را نیز به خاطر نیاورید. چه رسد به اینکه آن عمل را انجام دهید، زیرا هر کس که فکر آن را بکند مانند کسی است که در ساختمانی آتش روشن کند. در این صورت دود آتش خانه را سیاه می‌کند، گرچه ظاهر خانه سالم است.» این حدیث با فرموده امام علی (ع): «مَنْ كَثُرَ فِكْرُهُ فِي الْمَعَاصِي دَعَتْهُ إِلَيْهَا»: «کسی که درباره معاصی زیاد فکر کند، گناهان او را به سوی خود می‌کشاند.» مرتبط است.

(دین و زندگی ۳، درس ۷، صفحه ۹۲)

-۲۴

(مرتضی مسنی‌کبیر)
با این‌که نمونه‌هایی از پرستش بت، کمتر در جوامع امروزی دیده می‌شود، اما واقعیت تلخ این است که شرک و بت‌پرستی پیچیده‌تر و خطرناک‌تری در جوامع امروز مشاهده می‌شود.

بسیاری از انسان‌ها چنان به امور دنیوی سرگرم شده‌اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آن‌ها جایگاهی ندارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۳، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

-۲۵

(مصدر رضایی‌بغا)
برخی افراد منافع و تجارتشان در گسترش و افراط در تمایلات مادی است و به دنبال حریص‌تر شدن مردم هستند. قرآن کریم درباره این افراد می‌فرماید: «يُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مِيلًا عَظِيمًا». توجه به تمایلات مادی (بت درون) شرک عملی در بعد فردی است.

(دین و زندگی ۳، درس‌های ۳ و ۷، صفحه‌های ۳۳ و ۱۹)

-۲۶

(مصدر رضایی‌بغا)
عوامل بیرونی و محیطی، فقط در حدّ وسوسه و تحریک نقش دارند و این، خود انسان است که سرنوشت شقاوت‌بار خود را رقم می‌زند و آینده خود را تباه می‌سازد. پس انسان گنهگار در گرو عمل خویش است. این مفهوم به سنت تأثیر اعمال انسان در زندگی او اشاره دارد که روشنگر آیه «وَ لَكِنْ كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ» می‌باشد.

(دین و زندگی ۳، درس‌های ۶ و ۷، صفحه‌های ۷۲ و ۸۷)

-۲۷

(مصدر رضایی‌بغا)
تأکید بیت مذکور بر بی‌نظیر بودن خدا، به معنای بی‌همتا بودن اوست. یعنی خداوند «کفو» و همتایی ندارد و یکتا و یگانه است: «وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ».

(دین و زندگی ۳، درس ۲ و ۳، صفحه ۲۲ و ۳۳)

-۲۸

(مصدر رضایی‌بغا)
اگر سؤال شود: «آیا مشیت خداوند و قوانین حاکم بر هستی مانع اختیار انسان است؟»، می‌توان گفت: خداوند به انسان ویژگی مختار بودن را عطا کرده است. البته وجود ما، اراده ما و عملی که از ما سر می‌زند، همگی وابسته به اراده خداوند است، یعنی اراده انسان در طول اراده خداست و با آن منافات ندارد (رد گزینۀ «۱»).

دلیل نادرستی گزینه‌های «۳ و ۴»: در یک ردیف بودن و در مرتبۀ یکسان قرار داشتن دو چیز، مربوط به ویژگی‌های علل عرضی است که درباره رابطه اختیار انسان با اراده خدا، نادرست است.

(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه‌های ۵۷، ۶۱ و ۶۴)

-۲۹

(مصدر ابراهیم مازنی)
یک موجود، فقط در صورتی برای موجود بودن به دیگری نیازمند نیست که خودش ذاتاً موجود باشد، یعنی ذات و حقیقتش مساوی با موجود بودن باشد و نیستی در او راه نداشته باشد. چنین موجودی بی‌نیاز و غنی نامیده می‌شود: «وَ اللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ».

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه ۷ و ۱۰)

-۳۰

(مصدر رضا فرهنگیان)
توانایی‌های شفابخشی و دادن حاجت، به زمان حیات پیامبر اکرم (ص) اختصاص ندارد. اصولاً عقیده به توانایی پیامبر اکرم (ص) و اولیای دین در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آن‌ها بدانیم.

(دین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه ۲۴)

۳۱-

(امین اسیران پور)

خداوند سنت و قانون خود را بر این قرار داده که هر کس، هر کدام از دو راه لجاجت و ایستادگی در برابر حق یا پذیرش هدایت الهی را برگزیند، بتواند از همین امکاناتی که خدا در اختیارش قرار داده استفاده کند و در مسیری که انتخاب کرده به پیش رود که آیه شریفه «كُلَّمَا نُمِدَّ هَوًىٰ وَهَوًىٰ مِّنْ عَطَاءِ...» ناظر بر همین مفهوم است.

(دین و زندگی، ۳، درس ۶، صفحه‌های ۷۱ و ۷۶)

۳۲-

(مهمبر رضایی بقا)

طبق آیه «أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يَتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ: آیا مردم می‌پندارند رها می‌شوند؛ همین‌که گویند ایمان آوردیم، و آزمایش نمی‌شوند؟»، پندار آزمایش نشدن مؤمنان، نادرست است.

طبق عبارت قرآنی «إِنَّمَا نُمَلِّئُهُمْ لِيُزَادُوا إِثْمًا وَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ: فقط به این خاطر به آنان مهلت می‌دهیم که بر گناهان خود بیفزایند، در حالی که عذابی خوارکننده برای آنان است»، عذاب خوارکننده، نتیجه نامبارک افزایش گناهان است، نه صرفاً مهلت دادن.

(دین و زندگی، ۳، درس ۶، صفحه ۷۱)

۳۳-

(فیروز نیف نزار - تبریز)

یکی از مصادیق بندگی: «عِبْدُونِي»، قیام برای خداست: «أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ».

(دین و زندگی، ۳، درس ۴، صفحه ۴۳)

۳۴-

(وبیره کاغذی)

آیه شریفه «إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ» بیانگر وجود اختیار در انسان است؛ یعنی ما در تعیین سرنوشت خود اختیار داریم و می‌توانیم از نوعی قضا و قدر الهی به نوع دیگری از قضا و قدر الهی پناه ببریم.

(دین و زندگی، ۳، درس ۵، صفحه‌های ۵۷، ۶۰ و ۶۱)

۳۵-

(سیرامسان هنری)

حدیث گزینۀ «۴» و صورت سؤال، هر دو به سنت امتحان یا ابتلا اشاره دارند.

(دین و زندگی، ۳، درس ۶، صفحه‌های ۷۳ و ۷۵)

۳۶-

(مرتضی مفسنی کبیر)

خداوند، قدرت اختیار و اراده را به ما عطا کرده و از ما خواسته است با استفاده از آن، برای زندگی خود برنامه‌ریزی کنیم و به قله‌های کمال برسیم و تا آنجا پیش برویم که جز خداوند عظمت آن را نمی‌داند. اعتقاد به خدای حکیم که با حکمت خود جهان را خلق کرده و اداره می‌کند، این اطمینان را به انسان می‌دهد که همه وقایع و رخدادهای جهان، تحت یک برنامه سامان‌دهی شده و غایتمند انجام می‌گیرد، نه اتفاقی و بی‌هدف.

دقت شود که درک قانونمندی جهان، با قوه تعقل صورت می‌گیرد، نه قدرت اختیار (رد گزینۀ‌های «۳» و «۴»).

(دین و زندگی، ۳، درس ۵، صفحه‌های ۵۷ و ۵۸)

۳۷-

(ابوالفضل ادرزاده)

اگر انسان در اخلاص پیش رود، به مرحله‌ای می‌رسد که دیگر فریب وسوسه‌های شیطان را نمی‌خورد؛ چرا که شیطان، خود اقرار کرده است که توانایی فریب دادن مؤمنان با اخلاص را ندارد.

مقاومت در برابر دام‌های شیطان نیازمند روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانه فرمان‌های اوست. کسی که در چنین دام‌هایی گرفتار شود، هم زندگی پاک و با نشاط دنیا را از دست خواهد داد و هم حیات سرشار از شادکامی آخرت را.

دقت شود که بازداشتن از بهشت، سوگند شیطان است، نه اقرار شیطان.

(دین و زندگی، ۳، درس ۴، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۳۸-

(مرتضی مفسنی کبیر)

براساس آیه «لَهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ...» وقتی که می‌گوییم خداوند نور هستی است، یعنی تمام موجودات (کائنات)، وجود خود را از او می‌گیرند و به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی می‌گذارند و وجودشان به وجود او وابسته است. به همین جهت، هر چیزی در این جهان، بیانگر وجود خالق و آیه‌ای از آیات الهی محسوب می‌شود.

ذهن ما توان و گنجایش فهم چیستی و ذات خداوند را ندارد؛ زیرا خداوند نامحدود است و ذهن ما گنجایش درک چیستی و ذات او را ندارد. زیرا لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۳۹-

(مهمبر رضایی بقا)

خداوند حقیقتی نامحدود دارد؛ در نتیجه، ذهن ما نمی‌تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و ذاتش را شناسایی نماید. (دلیل نادرستی گزینۀ‌های «۱» و «۲»)، طبق حدیث نبوی «تَفَكَّرُوا فِي كُلِّ شَيْءٍ»، با تفکر درباره مخلوقات خدا می‌توانیم به وجود خدا به عنوان آفریدگار جهان پی ببریم.

اینکه انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، معرفتی عمیق و والاست که در نگاه نخست مشکل به نظر می‌آید، اما هدفی قابل دسترس است، به خصوص برای جوانان و نوجوانان که پاکی و صفای قلب دارند.

(دین و زندگی، ۳، درس ۱، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۴۰-

(مهمبر رضایی بقا)

حسن فعلی بدین معناست که کار به درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده است، انجام شود.

ریا در مقابل اخلاص قرار دارد. پس ریاکاری، معادل فقدان حسن فاعلی است.

(دین و زندگی، ۳، درس ۴، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

زبان انگلیسی ۳

۴۱-

(شهراد مهبوبی)

ترجمه جمله: «گزارش آزمایشات انجام شده توسط دانش‌آموزان امروز صبح به معلمشان فرستاده شد.»

نکته مهم درسی

فعل "send" (فرستادن) فعل متعددی است و بعد از جای خالی، مفعول به کار نرفته و حرف اضافه آمده است، پس یک ساختار مجهول یعنی «be + p.p.» مفعول داریم (رد گزینه‌های «۲» و «۳»).

از طرفی مفعول جمله (report) مفرد است، بنابراین از شکل مفرد "be" یعنی "was" و قسمت سوم فعل استفاده می‌شود (رد گزینه «۴»).

(گرامر)

۴۲-

(علی عاشوری)

ترجمه جمله: «او به مهمانی آن‌ها نخواهد رفت، چون دعوت نشده است.»

نکته مهم درسی

با توجه به مفهوم جمله، بیانگر حال کامل است و چون جمله حالت مجهول دارد (فعل متعددی "invite" بدون مفعول می‌باشد)، از حال کامل مجهول (has/have been+ p.p.) استفاده می‌کنیم.

(گرامر)

۴۳-

(ساسان عزیزنژاد)

ترجمه جمله: «من فکر نمی‌کنم او قبلاً معلم جدید زبانمان را ملاقات کرده باشد، این‌طور نیست؟»

نکته مهم درسی

با توجه به این که جمله اصلی به صورت "I don't think" است، جمله سؤالی کوتاه بر اساس جمله دوم ساخته می‌شود و فعل به شکل حال کامل "has met" است.

(گرامر)

۴۴-

(شهراد مهبوبی)

ترجمه جمله: «والدین در واقع اولین [منبع] الهام برای کودکان هستند. هیچ شخص یا نیروی بیرونی دیگری نسبت به پدر یا مادر بر روی فرزند تأثیر بیشتری ندارد.»

- (۱) قدردانی، درک (۲) نسل، تولید (۳) ایثار، فداکاری (۴) الهام

(واژگان)

۴۵-

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «توماس ادیسون در دوران حیاتش اختراعات زیادی داشت؛ به همین دلیل است که بسیاری از مردم در سرتاسر دنیا او را به عنوان یک مخترع برجسته به شمار می‌آورند.»

- (۱) ترجیح دادن (۲) به شمار آوردن، در نظر گرفتن (۳) شامل کردن (۴) ثبت کردن

(واژگان)

۴۶-

(شهراد مهبوبی)

ترجمه جمله: «مشکلی که پسران اخیراً ایجاد کرده است مرا به دردسر انداخته است که نمی‌توانم بفهمم که چگونه راه برون‌رفت از آن را پیدا کنم.»

- (۱) اشاره کردن به (۲) تربیت کردن (۳) پیدا کردن لغت (۴) فهمیدن

(واژگان)

۴۷-

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «گرچه تلاش کردم، نتوانستم هیچ اطلاعاتی در مورد کادوی تولدم از همسرم بگیرم.»

- (۱) بهبود دادن، یافتن (۲) اهدا کردن (۳) استخراج کردن (۴) افزایش دادن

(واژگان)

ترجمه متن گلوژتست:

"ویلیام شکسپیر" شاعر، نمایش‌نامه‌نویس و هنرپیشه انگلیسی است. او به عنوان بزرگترین نویسنده انگلیسی‌زبان قلمداد می‌شود. "شکسپیر" در سال ۱۵۶۴ در "وارویک‌شایر" انگلستان در خانواده‌ای کاتولیک به دنیا آمد. با این وجود شواهد زیادی در مورد اعتقادات دینی او وجود ندارد. "شکسپیر" نویسنده نمایشنامه‌ها و اشعار بی‌شماری است. آثار او اغلب مربوط به عواطف مختلف انسانی مانند عشق، حسادت، طمع، تردید و ترس است. زیبایی و عمق آثار او برای نویسندگان بسیاری که بعد از او زیسته‌اند الهام‌بخش بود. ویژگی دیگر آثار شکسپیر، زبان آن‌ها (آثارش) است. تبحر شکسپیر در زبان انگلیسی چنان کامل بود که حتی کلماتی را که برای توصیف افکار و احساسات شخصیت‌های داستان‌هایش نیاز داشت، ابداع می‌کرد. هر چند شکسپیر در طول مدت زندگی‌اش مشهور و مورد احترام بود، پس از مرگش، مورد توجه و احترام بیشتری قرار گرفت. شکسپیر در سال ۱۶۱۶ در ۵۲ سالگی درگذشت.

۴۸-

(شهاب مهران‌فر)

- (۱) کار کرد، کاربرد (۲) فرایند (۳) توافق (۴) باور، اعتقاد

(کلوزتست)

۴۹-

(شهاب مهران‌فر)

- (۱) تضاد، تناقض (۲) احساس، عاطفه (۳) تأثیر (۴) شرایط، موقعیت

(کلوزتست)

۵۰-

(شهاب مهران‌فر)

نکته مهم درسی

با توجه به این که ضمیر موصولی "who" نقش فاعل عبارت وصفی بعد از خود را دارد، نمی‌توانیم بدون تغییر دادن ساختار جمله آن را از جمله حذف کنیم (رد گزینه‌های «۱» و «۲»). همچنین، اگر بخواهیم فعل عبارت وصفی را با ساختار استمراری بیاوریم، باید قبل از آن فعل، با توجه به زمان جمله از فعل کمکی "are" یا "were" استفاده کنیم (رد گزینه «۳»).

(کلوزتست)

(بوار علیزاره)

۵۶-

ترجمه جمله: «بر اساس متن، کدام عبارت درست است؟»
«یک ژاپنی زبان ممکن است سیستم نوشتار چینی را از یک فرد اروپایی زبان آسان تر بیابد (برایش آسان تر باشد).»
(درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب ۲:

دانش آموزان به استفاده از فرهنگ لغت عادت ندارند. آن‌ها فکر می‌کنند که بدون فرهنگ لغات می‌توانند به تحصیلشان، که شامل آموزش یادگیری زبان است، ادامه دهند. دانش‌آموزان معمولاً فرهنگ‌لغت‌های خود را به مدرسه نمی‌آورند اولاً زیرا آن‌ها سنگین هستند. آن‌ها ترجیح می‌دهند از فرهنگ‌لغت‌های کوچک جیبی یا الکترونیک استفاده کنند، زیرا حمل آن‌ها آسان تر است. با این وجود، این فرهنگ‌لغت‌ها معمولاً با ارائه تنها یک تعریف یا تعریفی غلط دانش‌آموزان را گمراه می‌کنند. یک راه‌حل برای این مشکل ممکن است داشتن قفسه قفل‌دار در راهروی مدرسه برای دانش‌آموزان باشد. اما این یک مسئله اداری است و فراهم کردن آن برای معلم خیلی آسان نیست. یکی از همکاران من پیشنهاد کرد تمام فرهنگ‌لغت‌های دانش‌آموزان در پایان روز جمع‌آوری شوند و صبح روز بعد به آن‌ها برگردانده شوند. به نظر می‌رسد این ایده خوبی باشد، اما دوباره به تعداد دانش‌آموزان یک معلم بستگی دارد. علاوه بر این، اگر یک دانش‌آموز تنها یک فرهنگ لغت داشته باشد و آن را در مدرسه نگه دارد، در این صورت او نمی‌تواند در خانه از آن استفاده کند.

نیشن (۲۰۰۳) می‌گوید دانش‌آموزانی که در حال یادگیری واژگان هستند، باید حداقل ۲۰۰۰ کلمه انگلیسی بدانند تا از یک فرهنگ‌لغت یک زبانه به راحتی استفاده کنند. علاوه بر این، دانش‌آموزان تا بعد از ۶-۵ سال مطالعه زبان نمی‌توانند به این مهم دست یابند. بنابراین، دانش‌آموزان نمی‌خواهند از فرهنگ لغت‌های یک‌زبانه استفاده کنند، زیرا درک آن‌ها برایشان دشوار است. من معتقدم که سطح دانش‌آموز در انتخاب یک فرهنگ‌لغت مهم است. معلم‌ان نباید دانش‌آموزان سطح ابتدایی‌شان را مجبور کنند که از فرهنگ‌لغت یک زبانه استفاده کنند.

(بوار علیزاره)

۵۷-

ترجمه جمله: «ضمیر زیر خط‌دار "them" در پاراگراف «۱» به «فرهنگ‌لغت‌ها» اشاره دارد.»
(درک مطلب)

(بوار علیزاره)

۵۸-

ترجمه جمله: «بر اساس متن، نویسنده معتقد است که یافتن سطح زبان‌آموزان در انتخاب یک فرهنگ لغت ضروری است.»
(درک مطلب)

(بوار علیزاره)

۵۹-

ترجمه جمله: «پاراگراف آخر متن، شامل تعدادی «پیشنهاد» است.»
(درک مطلب)

(بوار علیزاره)

۶۰-

ترجمه جمله: «نویسنده در تلاش برای پاسخ‌گویی به کدام یک از سؤالات زیر است؟»
«چرا یادگیرندگان از فرهنگ لغت استفاده نمی‌کنند؟»
(درک مطلب)

(شعاب مهران‌فر)

۵۱-

۱) اختراع کردن
۲) فرض کردن، گمان کردن
۳) شامل شدن، در بر داشتن
۴) ارتباط برقرار کردن

(کلوزتست)

(شعاب مهران‌فر)

۵۲-

۱) زمانی که
۲) در حالی که
۳) در طول
۴) از زمانی که

(کلوزتست)

ترجمه متن درک مطلب ۱:

مردم اغلب می‌پرسند سخت‌ترین زبان برای یادگیری کدام است. پاسخ دادن به این سؤال کار راحتی نیست، زیرا عوامل زیادی وجود دارند که باید مدنظر قرار گیرند. اولاً، در زبان اول تفاوت‌ها مهم نیستند، زیرا افراد به‌طور طبیعی زبان مادری‌شان را یاد می‌گیرند، بنابراین سؤال در خصوص این‌که یک زبان برای یادگیری چقدر دشوار است تنها هنگامی‌که می‌خواهیم یک زبان دوم را یاد بگیریم معنا پیدا می‌کند.

به عنوان مثال، فردی که زبان بومی‌اش اسپانیایی باشد، یادگیری زبان پرتغالی را نسبت به گویشور زبان چینی برای یادگیری بسیار آسان تر خواهد یافت، زیرا زبان پرتغالی بسیار شبیه به زبان اسپانیایی است. در حالی که زبان چینی بسیار متفاوت است، بنابراین زبان اول می‌تواند بر یادگیری زبان دوم تاثیر بگذارد. هر چه تفاوت بین زبان دوم و اول ما بیشتر باشد، یادگیری برای ما سخت‌تر خواهد بود. بسیاری از مردم پاسخ می‌دهند که زبان چینی سخت‌ترین زبان برای یادگیری است، احتمالاً این طرز تفکر تحت تاثیر یادگیری سیستم نوشتاری زبان چینی است و تلفظ زبان چینی برای بسیاری از زبان‌آموزان خارجی بسیار مشکل به‌نظر می‌رسد. با این حال، برای افراد ژاپنی زبان که در حال حاضر از خطوط چینی در زبان خود استفاده می‌کنند، در مقایسه با گویشوران زبان‌هایی که از الفبای رومی استفاده می‌کنند، یادگیری نوشتار کم‌تر دشوار خواهد بود.

به‌نظر می‌رسد بعضی از مردم زبان‌ها را به‌راحتی یاد می‌گیرند، در حالی که دیگران انجام این کار را بسیار دشوار می‌یابند. معلم‌ها و شرایطی که در آن زبان آموخته می‌شود، به اندازه انگیزه هر یادگیرنده برای یادگیری، نقش‌های مهمی ایفا می‌کنند.

(بوار علیزاره)

۵۳-

ترجمه جمله: «این مقاله به‌طور کلی درباره «سخت‌ترین زبان» است.»

(درک مطلب)

(بوار علیزاره)

۵۴-

ترجمه جمله: «این سؤال که یادگیری یک زبان چقدر دشوار است در یادگیری زبان دوم معنا دارد.»
(درک مطلب)

(بوار علیزاره)

۵۵-

ترجمه جمله: «واژه "who" که در پاراگراف «۲» زیر آن خط کشیده شده است، به گویشوران ژاپنی اشاره دارد.»

(درک مطلب)

پاسخ نامه اختصاصی

www.kanoon.ir

ریاضی و آمار (۳)

۶۷-

(امیر زرتوز)

از بین ارقام داده شده فقط ۴ مربع کامل است. بنابراین پس از انتخاب یکان و صدگان ۴ رقم باقی می ماند. در نتیجه:

$$\begin{array}{c} \text{فقط ۶} \\ \uparrow \\ \text{فقط ۴} \\ \uparrow \\ \boxed{4} \quad \boxed{3} \quad \boxed{1} \quad \boxed{2} \quad \boxed{1} \end{array} \quad \text{تعداد اعداد مطلوب} = 4 \times 3 \times 1 \times 2 \times 1 = 24$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۶۸-

(رحیم مشتاق نظم)

در بین سؤالات ۱ تا ۱۵، ۸ سؤال با شماره فرد و ۷ سؤال با شماره زوج داریم. بنابراین تعداد کل حالت‌های انتخابی برابر است با:

$$\binom{8}{3} \times \binom{7}{4} = \frac{8 \times 7 \times 6}{3!} \times \binom{7}{4} = \frac{8 \times 7 \times 6}{6} \times \frac{7 \times 6 \times 5}{6} = 56 \times 35$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۶۹-

(رحیم مشتاق نظم)

مداد اول و آخر به ۲ حالت چیده می‌شوند و ۴ مداد میانی ۴! حالت جایگشت دارند، پس تعداد کل حالت‌های چیدمان برابر است با:

$$2! \times 4! = 2 \times 24 = 48$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۷۰-

(رحیم مشتاق نظم)

در کل ۳ حالت وجود دارد که لباس‌ها هم‌رنگ باشند، بنابراین $n(A) = 3$ و در کل $3 \times 3 \times 3 = 27$ حالت برای انتخاب لباس‌ها وجود دارد پس:

$$n(S) = 27$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{3}{27} = \frac{1}{9}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۷۱-

(کورشن داوری)

ابتدا حالتی را که تمام اعضا بین دو پسر قرار گرفته باشند به دست می‌آوریم:

$$\bigcirc - \overset{3}{\times} - \overset{2}{\times} - \overset{1}{\times} - \bigcirc$$

پسرها به ۲! جابه‌جا می‌شوند و سایر اعضا به ۳! جابه‌جا می‌شوند.

$$n(A) = 2! \times 3! = 12$$

$$n(S) = 5 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 120$$

$$P(A) = \frac{12}{120} = \frac{1}{10}$$

$$\Rightarrow P(A') = 1 - \frac{1}{10} = \frac{9}{10} = 0.9$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۷)

۶۱-

(مهمم بهیرایی)

برای سفر از شهر A به شهر C باید از شهر B یا شهر D عبور کرد. بنابراین:

$$\text{تعداد حالت‌ها} = 3 \times 3 + 4 \times 2 = 9 + 8 = 17$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۶۲-

(مهمم بهیرایی)

کلمه «سلامتی» دارای ۶ حرف است.

می‌خواهیم کلمه‌ای چهار حرفی بنویسیم که حرف اول آن «م» است، پس باید ۳ حرف دیگر را از بین ۵ حرف باقی‌مانده انتخاب کنیم که ترتیب آن‌ها نیز مهم است. بنابراین:

$$\text{تعداد کلمات مورد نظر} = \frac{1}{m} \times \frac{5}{m} \times \frac{4}{m} \times \frac{3}{m} = 60$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸ و ۱۱)

۶۳-

(مهمم بهیرایی)

گام چهارم چرخه آمار، تحلیل داده‌هاست که در آن صرفاً گزارش معیارها و ارائه نمودارها، جدول‌ها و دیگر نتایج آماری انجام می‌گیرد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۸)

۶۴-

(فاطمه فویمیان)

برای تشکیل چهار ضلعی ۴ نقطه انتخاب می‌کنیم. بنابراین:

$$\binom{14}{4} = \frac{14!}{10! \times 4!} = \frac{14 \times 13 \times 12 \times 11}{4 \times 3 \times 2 \times 1} = 7 \times 13 \times 11 = 1001$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

۶۵-

(موسا عفتی)

$$A = \{2, 3, 5, 7\}$$

$$B = \{1, 3, 5, 7, 9\}$$

$$A \cup B = \{1, 2, 3, 5, 7, 9\}$$

$A \cup B$ دارای ۶ عضو است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۹)

۶۶-

(علی هاشمی)

$$n(S) = \binom{12}{4} = \frac{12!}{8! \times 4!} = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9}{4 \times 3 \times 2 \times 1} = 11 \times 5 \times 9$$

$$12 - 7 = 5 = \text{تعداد سیب‌های ناسالم}$$

$$n(A') = \binom{5}{4} = \frac{5!}{1! \times 4!} = \frac{5 \times 4!}{1! \times 4!} = 5$$

$$\Rightarrow P(A') = \frac{5}{11 \times 5 \times 9} = \frac{1}{99}$$

$$\Rightarrow P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{1}{99} = \frac{98}{99}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

(۷۶- هسین اسفینی)

ابتدا داده‌های داده شده را از کوچک به بزرگ مرتب کرده و سپس میانگین و میانه آن‌ها را می‌یابیم.

$$0, 2, 3, \boxed{A}, 10, 12, 14 \Rightarrow \bar{x} = \frac{0+2+3+8+10+12+14}{7} = \frac{49}{7} = 7$$

میانه

میانگین داده‌ها ۷ است. برای آن که میانگین داده‌ها ثابت بماند، باید دو داده با فاصله‌های برابر از میانگین (یکی کمتر و دیگری بیشتر از میانگین) به داده‌ها اضافه شود. پس گزینه‌های «۱» و «۲» غلط‌اند! حال اگر بخواهیم میانه نیز تغییر نکند باید یکی بزرگتر از میانه و یکی کوچکتر از میانه باشد پس نباید عددی بین میانگین و میانه قرار بگیرد. پس گزینه «۳» نادرست و لذا گزینه «۴» صحیح است. زیرا اولاً فاصله دو عدد ۸/۵ و ۵/۵ از میانگین ۷ یکسان و برابر ۱/۵ است و ثانیاً ۸/۵ و ۵/۵ یکی کوچکتر و یکی بزرگتر از میانه هستند.

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، مشابه تمرین ۵، صفحه ۴۲)

(امیر زراندوز)

(۷۷-)

از نمودار نتیجه می‌گیریم که:

$$\begin{cases} \bar{x}_A = 10 \\ \sigma_A = 11 - 10 = 1 \end{cases} \quad \begin{cases} \bar{x}_B = 11 \\ \sigma_B = 12 - 11 = 1 \end{cases}$$

پس می‌توان گفت واریانس A با واریانس B برابر است.

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

(امیر زراندوز)

(۷۸-)

در مورد متغیرهای کیفی، گزارش درصد حتماً باید به همراه تعداد باشد، پس گزینه «۳» صحیح است. ضمناً ارائه این درصدها مربوط به گام چهارم چرخه آمار است.

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۳)

(موسا عفتی)

(۷۹-)

طبق جدول، تابعی که مدل‌سازی می‌کنیم به صورت زیر است:

$$f(n) = \begin{cases} 5000, & n=1 \\ 4000n, & n=2, 3 \\ 3500n, & n=4, 5 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فنی، صفحه‌های ۴۶ و ۴۷)

(مهمرب بعبیری)

(۸۰-)

برای الگوی داده شده می‌توان رابطه بازگشتی زیر را نوشت:

$$\begin{aligned} a_1 &= 1 \\ a_2 &= a_1 \times 2 = 2 \\ a_3 &= a_2 \times 2 = 4 \\ &\vdots \\ \Rightarrow a_{n+1} &= 2a_n \\ \Rightarrow &1, 2, 4, 8, 16, 32, 64, 128 \end{aligned}$$

بنابراین جمله هشتم آن ۱۲۸ است.

(ریاضی و آمار، (۳)، الگوهای فنی، صفحه ۵۳)

(علی هاشمی)

(۷۲-)

احتمال این که هر مهره از یک رنگ متمایز انتخاب شود را به دست می‌آوریم:

$$n(S) = \binom{12}{3} = \frac{12 \times 11 \times 10}{3 \times 2 \times 1} = 220$$

$$n(A) = \binom{5}{1} \times \binom{4}{1} \times \binom{3}{1} = 5 \times 4 \times 3 = 60$$

$$P(A) = \frac{60}{220} = \frac{3}{11}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

(علی هاشمی)

(۷۳-)

$$n(S) = 6^2 = 36$$

$$\begin{cases} 4 \Rightarrow (1, 3)(3, 1)(2, 2) \\ 8 \Rightarrow (2, 6)(6, 2)(5, 3)(3, 4)(3, 5) \\ 12 \Rightarrow (6, 6) \end{cases} \Rightarrow n(A) = 9$$

حالات مطلوب

$$P(A) = \frac{9}{36} = \frac{1}{4}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

(هسین اسفینی)

(۷۴-)

کاپیتان فرد مشخصی از پایه دهم نیست. دانش‌آموزان دهم ۳ نفر هستند، آن نفر مشخص را کنار می‌گذاریم. ۲ نفر باقی‌مانده دهم و ۷ نفر از پایه‌های دیگر، کاندیدای کاپیتان شدن هستند (یعنی ۹ نفر کاندید هستند). بعد از این که کاپیتان انتخاب شد، افراد باقی‌مانده ۹ نفر هستند (از پایه‌های مختلف) که باید از بین آن‌ها ۴ نفر دیگر را انتخاب کنیم تا همراه کاپیتان انتخاب شده، یک تیم ۵ نفره تشکیل دهند.

$$\binom{9}{1} \times \binom{9}{4} = 9 \times \frac{9!}{5!4!} = 9 \times \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6}{4 \times 3 \times 2 \times 1}$$

$$= 9 \times 9 \times 2 \times 7 = 1134$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(هسین اسفینی)

(۷۵-)

اگر A پیشامد آن باشد که عدد رول شده حداقل یک تاس، ۶ بیاید، پیشامد متمم آن یعنی A'، شامل حالتهایی است که هیچ تاسی، ۶ ظاهر نشود، یعنی همه تاس‌ها ۱ یا ۲ یا ۳ یا ۴ یا ۵ بیایند. یعنی هر تاس ۵ حالت دارد که طبق اصل ضرب تعداد حالت‌های A' برابر ۵×۵×۵ است. داریم:

$$P(A') = \frac{5 \times 5 \times 5}{6 \times 6 \times 6} = \frac{125}{216}$$

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{125}{216} = \frac{216 - 125}{216} = \frac{91}{216}$$

(ریاضی و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۷)

علوم و فنون ادبی (۳)

-۸۱

(اعظم نوری‌نیا)

«قرن بیستم» نام روزنامه‌ی عشقی بود و مهم‌ترین اثر عشقی نمایشنامه‌ی منظوم «ایده‌آل» یا «سه تابلوی مریم» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

-۸۲

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

بیت دوم دارای اشکال وزنی است و نمی‌تواند سروده‌ی شاعران سنت‌گرای دوره‌ی بیداری باشد. این بیت از یک تصنیف انتخاب شده است و با موسیقی آهنگ درست آن درمی‌آید.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه ۴۳)

-۸۳

(قره‌هاذ علی نژاد)

«هایل» به معنای ترسناک و هولناک است و «حایل» به معنای جداکننده و مانع میان دو چیز. معنای بقیه‌ی واژه‌ها صحیح است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، واژگان، ترکیبی)

-۸۴

(عمید مهرثی)

وزن سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مفعول مفاعیلن مفاعیلن

گزینه «۳»: فعلاتن مفاعیلن فعلن

گزینه «۴»: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

-۸۵

(سید علیرضا امیری)

وزن بیت صورت سؤال «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

-۸۶

(تسرین فوق‌پرست)

ابیات تمام گزینه‌ها بر وزن «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن» است. در بیت گزینه «۳» هیچ اختیار شاعری تغییر کمیت مصوتی به کار نرفته است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «میوه» در مصراع دوم تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند دارد.

گزینه «۲»: «جای» در مصراع دوم تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند دارد.

گزینه «۴»: «دگرباره»، «بانگ» و «امین» تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند دارند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۴)

-۸۷

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

در بیت نخست فقط تغییر مصوت کوتاه به بلند دیده می‌شود:

---U / ---U / ---U

---U / ---U / -U - U

در گزینه‌های دیگر علاوه بر تغییر مصوت کوتاه به بلند، حذف همزه نیز وجود دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

---U / ---U / ---U

---U / -U - U / ---U

---U / ---U / ---U

---U / ---U / -U - U

---U / -U - U / ---U

---U / -U - U / -U - U

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۴)

-۸۸

(مسن فردایی)

زلف و رخ / لیل و نهار

لف ۱ لفت ۲ نشر ۱ نشر ۲

لف و نشر مرتب دارد.

واژه‌های «لیل و نهار» آرایه‌ی تضاد ایجاد کرده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، برید معنوی، ترکیبی)

-۸۹

(عمید مهرثی)

بیت «الف»: تضمین: بابا افضل کاشانی مصراع دوم را از ضرب‌المثل معروف پیش از خود تضمین کرده است.

بیت «د»: تلمیح: اشاره به داستان هابیل و قابیل

بیت «ج»: تناقض: «شیرین بودن می تلخ» تناقض است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، برید معنوی، ترکیبی)

-۹۰

(وفید رضا زاده)

بیت فاقد استعاره مصرحه است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جناس همسان: «که» اول: چه کسی، «که» دوم: حرف ربط / تلمیح به داستان اصحاب کعبه

گزینه «۲»: تلمیح به داستان منصور حلاج / تشبیه (دار به پله)

گزینه «۳»: لف و نشر (هجر و خار / وصل و خرما) / تضاد (هجر و وصل) (خار و خرما)

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و برید، ترکیبی)

۹۶- (کتاب آبی)
حضور واژه‌های «کشتی/ تنور/ طوفان» یادآور داستان حضرت نوح و نزول عذاب الهی است. در سایر گزینه‌ها طوفان و کشتی ارتباطی با داستان حضرت نوح (ع) ندارند و زمینه‌ای در بیت وجود ندارد که ذهن را به نزول عذاب الهی در داستان حضرت نوح (ع) ببرد بلکه در معنای مطلق خود می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۳)

۹۷- (کتاب آبی)
در گزینه «۴» زلف و عارض به ترتیب لف ۱ و ۲ هستند و در ادامه صبح و شام به ترتیب نشر ۲ و ۱ هستند. می‌بینیم که لف ۱ با نشر ۲ و لف ۲ با نشر ۱ مرتبط است. این یک لف و نشر نامرتب یا مشوش است. همچنین کلمات شب و روز - زلف و عارض - صبح و شام با هم مراعات نظیر دارند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ساقی و مستان مراعات نظیر دارند. در این بیت لف و نشر وجود ندارد.

گزینه «۲»: دریا و سیل مراعات نظیر دارند. در این بیت لف و نشر وجود ندارد.

گزینه «۳»: میخانه و شراب و مستان مراعات نظیر دارند. بیت لف و نشر ندارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، ترکیبی)

۹۸- (کتاب آبی)
بیت «الف»: تضاد: قبول کنی - برانی
بیت «ب»: تناقض: سایه داشتن آفتاب
بیت «ج»: لف و نشر: چشم: لف ۱، لعل لب: لف ۲/ بادام: نشر ۱، شکر: نشر ۲
(علوم و فنون ادبی (۳)، بریع معنوی، صفحه‌های ۵۷ تا ۶۲)

۹۹- (کتاب آبی)
مفهوم بیت گزینه «۳» نگوهرش حرص و آز است که از درون مایه‌های شعر عصر مشروطه به شمار نمی‌رود.
در ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» درون‌مایه‌های «دفاع از حقوق زن»، «دعوت به بیداری» و «وطن» مشهود است که از ویژگی‌های فکری شعر عصر مشروطه به حساب می‌آید.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی و مفهوم، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۱۰۰- (کتاب آبی)
مضمون مشترک ابیات گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» میهن‌دوستی و نگرانی و دغدغه وطن است، اما در بیت گزینه «۱»، شاعر از نامساعد شدن اوضاع و شرایط روحی خود سخن می‌گوید.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۴۴)

۹۱- (کتاب آبی)
مجموعه نوشته‌های طنزآمیز سیاسی - اجتماعی علامه علی اکبر دهخدا با عنوان «چرند و پرند» در روزنامه صور اسرافیل منتشر می‌شد.
(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۹۲- (کنکور سراسری ۹۵)

چَل	و	کُ	نَان	مِی	زَ	وِی	یُ
-	U	U	-	-	U	-	U
سَر	و	نَ	دِی	دَم	بَ	دِیْن	صَ
مفتعلن				فاعلات			

بَا	ز	م	یَا	یِی
-	U	-	-	-
فَت	مَ	تَ	مَآ	یِل
مفتعلن		فَع		

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۲۴)

۹۳- (کنکور سراسری ۹۶)

وزن مصراع گزینه «۲»، «فعولن فعولن فعولن» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۲۳ و ۲۵)

۹۴- (کتاب آبی)

در بیت گزینه «۴» حذف همزه وجود ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در ترکیب «خودآراسته» همزه حذف می‌شود و «خُداراسته» خوانده می‌شود.

گزینه «۲»: در مصراع دوم «به‌جز از رنگ خویش»، «بِجَزَز رنگِ خِیش» خوانده می‌شود.

گزینه «۳»: در مصراع دوم «خود اندر جهان»، «خُندَر جهان» خوانده می‌شود.
(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۴۹)

۹۵- (کتاب آبی)

تمام مصراع‌های این سؤال از یک غزل انتخاب شده‌اند و وزن یکسان دارند.
در مصراع گزینه «۴» هیچ تغییر کمیت مصوتی دیده نمی‌شود.

گزینه «۴»:

وَ	لِی	کَن	خَن	دِ	مِی	ءَا	یَد
بَ	دِیْن	بَا	زَو	یِ	بِی	زَو	رِش

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

بَ	یَا	وَر	مِی	کَ	نَت	وَاکِر	شَد
ز	مَک	رِ*	ءَا	بِی	مَکِر	اِب	مَن

گزینه «۲»:

کَ	مَآ	نِ*	اِب	رَو*	یِ*	جَا	نَاکِ
نَ	مِی	پِی	چَد	سَ	رَز	حَا	فَظَا

گزینه «۳»:

کَ	مَن	پِی	مَو	دَ	مِی	صَح	رَا
نَ	بِیْه	رَا	مَس	تَ	نَ	گَو	رِش

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۴)

عربی زبان قرآن (۳)

۱۰۱-

(نوبت امساک)

«إذا أردت»: هرگاه خواستی (رد گزینه ۴) / «أن تعصى الله»: (که) خدا را نافرمانی کنی (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «اطلب»: بطلب (رد گزینه ۴) / «مکاناً لا یراک فیه»: مکانی که در آن تو را نبیند (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(عربی (۳)، ترجمه، صفحه ۱۹)

۱۰۲-

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«هؤلاء الرجال»: این مردان (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «یعملون»: کار می‌کنند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «تطویر صناعة البلاد»: بهبود صنعت کشور (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «مُجَدِّين»: (حال) با تلاش، تلاشگرانه (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «مستقبل البلاد»: آینده کشور / «سیکون»: خواهد بود (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «بأیدیهم»: به دستانشان

(عربی (۳)، ترجمه، صفحه ۲۰)

۱۰۳-

(مرتضی کاظم شیروری)

ترجمه صحیح عبارت: «به آنچه می‌گویی، با دل و جان و با رضایت گوش می‌دهیم!»

(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

۱۰۴-

(سیر ممرعلی مرتضوی)

«دانشمندان می‌ترسند»: العلماء یخافون، یخاف العلماء (رد گزینه ۲) / «مردم»: الناس (رد گزینه ۴) / «پس از مرگشان»: بعد موتهم (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «آنان را یاد کنند»: یذکرهم (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «به بدی»: بالسوء (رد گزینه ۲) دقت کنید در بسیاری از جملات می‌توان «إن» را ترجمه نکرد.

(عربی (۳)، ترجمه، صفحه ۲۴)

۱۰۵-

(مفهر صارق مفسنی)

«قدر»: اسم حروف مشبّهة بالفعل (أنّ) است و باید منصوب با علامت فتحه باشد. هم‌چنین «یُحْسِنُهُ» صحیح است که فعل مزید ثلاثی از باب افعال است.

(عربی (۳)، ضبط حرکات، ترکیبی)

۱۰۶-

تشریح سایر گزینه‌ها:

(سیر ممرعلی مرتضوی)

گزینه ۱: «جمع سالم للمذکر، منصوب بالياء» نادرست است. «جمع مکسر، منصوب بالفتحة» صحیح است. گزینه ۳: «خبر ...» نادرست است. گزینه ۴: «مصدره: آکل، فعل مضارع للثانی» نادرست است. «مصدره: آکل، فعل مضارع للثانی» صحیح است. (عربی (۳)، تحلیل صرفی و مغل اعرابی، صفحه ۱۰)

۱۰۷-

تشریح سایر گزینه‌ها:

(سیر ممرعلی مرتضوی)

گزینه ۱: «من المصدر المزید الثلاثی، مجرور بحرف الجر» نادرست است. گزینه ۳: «من باب تفاعل» نادرست است. گزینه ۴: «صفة أو ...» نادرست است. «راضیة» در این جمله حال است. (عربی (۳)، تحلیل صرفی و مغل اعرابی، صفحه ۲۶)

۱۰۸-

(سیر ممرعلی مرتضوی)

با توجه به ترجمه قسمت اول (هیچ چیزی ... از دروغ نیست)، گزینه‌های «۱» (به معنی: بهتر) و «۳» (به معنی: سودمندتر) مناسب نیستند. از طرفی «لعل» از حروف مشبّهة بالفعل است و باید حتماً بر سر یک اسم وارد شود، بنابراین «یتعد» در گزینه «۲»، که یک فعل است، نامناسب است. ترجمه عبارت تکمیل شده: «هیچ چیزی زبان‌بارتر از دروغ نیست، امید است ما از آن در زندگی دوری کنیم!»

(عربی (۳)، انواع جملات، ترکیبی)

۱۰۹-

(ولی برهی - ابهر)

صورت سؤال از ما خواسته گزینه‌ای را مشخص کنیم که در آن، حالت «ابراهیم» ذکر شده است. بنابراین باید به دنبال حال برای «ابراهیم» بگردیم. در گزینه «۴»، «مُجَدِّاً» حال برای توصیف حالت «ابراهیم» است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «خاضعة» حال است اما حالت «مؤمنة» را توصیف می‌کند، نه ابراهیم. ترجمه عبارت: ابراهیم میان حاضران، زن مؤمنی را دید که پروردگارش را فروتنانه می‌پرستید! گزینه ۲: «مُتَعَجِّباً» برای تکمیل معنای «أصبح» آمده است و حال نیست. ترجمه عبارت: ابراهیم پس از شنیدن خبر، متعجب شد و به سرعت برگشت! گزینه ۳: «و هو یحمل جوالاً» جمله حالیه است، اما حالت «لطفلة» را توصیف می‌کند، نه ابراهیم. ترجمه عبارت: ابراهیم کودک کوچک را همراه مادرش دید در حالی که تلفن همراهی را حمل می‌کرد! (عربی (۳)، حال، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

۱۱۰-

(ابراهیم امیری - پوشهر)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که حال در آن متفاوت باشد. حال به دو شکل مختلف می‌آید: (۱) یک اسم (۲) یک جمله در گزینه «۱»، «مُجْتَهَداً» حال از نوع اسم و «هو یبحث» حال از نوع جمله است، اما در سایر گزینه‌ها، حال فقط از نوع جمله آمده است: «هم یتسمون» / «هو نشیط» / «نحن نشعر» توجه: دقت کنید «قریبة» در گزینه «۳»، برای کامل کردن معنای «کانت» از افعال ناقصه آمده است و نقش حال ندارد.

(عربی (۳)، حال، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

<p>۱۱۶- (کتاب آبی)</p> <p>«کـ و مِثْل» مترادف‌اند.</p> <p>(عربی (۳)، مفهومی، ترکیبی)</p>	<p>۱۱۱- (کتاب آبی)</p> <p>«إِنَّ»: همانا، بی‌شک / «الأرض»: زمین / «یرث»: (در این جا) به ارث می‌برند</p> <p>(رد گزینه‌های ۲، ۳ و ۴) / «عبادی الصّالحون»: بندگان شایسته من، بندگان صالح من (رد گزینه‌های ۲ و ۴)</p> <p>(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)</p>
<p>۱۱۷- (کتاب آبی)</p> <p>جمله شرطی است و با حرف (إِنْ) شروع شده است. عِلّت آن نیز این است که فقط (إِنْ و أَنْ) که دارای سکون هستند، قبل از فعل می‌آیند (البته (إِنْ = اگر) در ابتدای جمله و (أَنْ = که) در وسط جمله)، به همین دلیل گزینه‌های «۲» و «۴» نادرست هستند.</p> <p>اما اشتباه گزینه «۱»: «إِنَّ» نمی‌تواند وسط جمله بیاید و جای آن ابتدای جمله است.</p> <p>(عربی (۳)، انواع جملات، ترکیبی)</p>	<p>۱۱۲- (کتاب آبی)</p> <p>با توجه به «سندھب»: خواهیم رفت و «لن نترک»: او را ترک نخواهیم کرد، گزینه «۳» درست است. (مع قائدنا» به معنی «همراه فرمانده خود» صحیح است.)</p> <p>(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)</p>
<p>۱۱۸- (کتاب آبی)</p> <p>در گزینه «۲»، حرف «أَنْ» در ابتدای یک جمله و پس از «تَقُولُ» آمده است، پس همزه آن باید مکسور باشد و به صورت «إِنْ» صحیح است.</p> <p>ترجمه جمله: «در ورودی مغازه می‌گوییم: قطعاً خوردن غیر مجاز است!»</p> <p>(عربی (۳)، انواع جملات، صفة ۵)</p>	<p>۱۱۳- (کتاب آبی)</p> <p>«بُنِيَ»: (فعل مجهول) بنا شد / «لِتَعْوِضَ»: (فعل مجهول) تا جبران شود (رد سایر گزینه‌ها) / «خَسائرُ»: زیان‌های / «اختراع»: (نکره) یک اختراع، اختراعی / «يُصَحِّحُ»: (مجهول) تصحیح شود / «خَطَأً»: (نکره) یک خطا، اشتباهی</p> <p>(عربی (۳)، ترجمه، صفة ۲۲)</p>
<p>۱۱۹- (کتاب آبی)</p> <p>در گزینه «۱»، «لا»، حرف نفی فعل مضارع است. در گزینه «۲»، «لا» حرف عطف (به معنی «نه») و در گزینه «۴»، «لا» حرف نفی فعل مضارع است.</p> <p>(عربی (۳)، انواع جملات، صفة ۹)</p>	<p>۱۱۴- (کتاب آبی)</p> <p>ترجمه درست عبارت: «و بر ماست که آن‌ها را به راه درست زندگی هدایت کنیم.»</p> <p>(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)</p>
<p>۱۲۰- (کتاب آبی)</p> <p>در گزینه «۴»، حال به صورت جمله اسمیه آمده است که باید خبر آن جمله اسمیه، مرفوع باشد، پس «و أنا ناظرٌ» صحیح است.</p> <p>(عربی (۳)، حال، صفة ۲۷)</p>	<p>۱۱۵- (کتاب آبی)</p> <p>مفهوم بیت داده شده با آیه شریفه «هیچ اجباری در دین نیست» متناسب نیست.</p> <p>(عربی (۳)، مفهومی، ترکیبی)</p>

تاریخ (۳)

۱۲۶- (علی‌مهمد کریمی)

افول عثمانی، که همزمان با دگرگونی‌های سیاسی و شکوفایی تمدنی اروپائیان بود، تأثیر زیادی در پیشبرد سیاست‌های استعماری غرب در مشرق زمین داشت.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۵)

۱۲۷- (علی‌مهمد کریمی)

کشورهای اروپایی به ویژه روسیه، فرانسه، انگلیس و اتریش هر کدام برای کسب منافع و به بهانه دفاع از حقوق اقلیت‌ها، در امور داخلی عثمانی دخالت می‌کردند.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۵)

۱۲۸- (علی‌مهمد کریمی)

ولتر از اطاعت انسان از عقل و مبارزه با خرافات سخن می‌گفت.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۸)

۱۲۹- (آزاده میرزایی)

آقامحمدخان به منظور برقرار کردن نظم و امنیت به منطقه قفقاز لشکرکشی کرد و در همین زمان به دست چند تن از همراهانش به قتل رسید.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۳۳)

۱۳۰- (آزاده میرزایی)

ناصرالدین شاه در واپسین سال‌های حکومت، بیشتر وقتش را به سرودن شعر، نقاشی و شکار می‌گذراند.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۳۷)

۱۲۱-

(علی‌مهمد کریمی)

میرزا محمد صادق موسوی، نویسنده تاریخ گیتی‌گشا، تاریخ زندیه را با اسلوبی مصنوع و دشوار همراه با تملق‌گویی از فرمانروایان زند نوشته است.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری، صفحه ۲)

۱۲۲-

(علی‌مهمد کریمی)

میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده یکی از متفکران دوره قاجار، با اینکه مورخ نبود، تاریخ‌نویسی سنتی را به شیوه علمی نقد کرد. وی در رساله ایراد، شیوه تاریخ‌نویسی رضاقلی‌خان هدایت را به دلیل استفاده او از شعر در بیان رویدادها و به کار بردن الفاظ مصنوع ادبی مورد انتقاد قرار داد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری، صفحه ۵)

۱۲۳-

(علی‌مهمد کریمی)

اولین روزنامه ایران را میرزا صالح شیرازی، یکی از دانشجویان اعزامی به انگلستان، با عنوان کاغذ اخبار در تهران منتشر کرد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری، صفحه ۱۲)

۱۲۴-

(علی‌مهمد کریمی)

سقوط اصفهان و فروپاشی حکومت صفویان، موجب آشفتگی امور و بروز هرج و مرج و آشوب‌های داخلی شد. افغان‌ها به دلیل ناتوانی در تسلط بر تمام قلمرو صفویان و ناآشنایی با اصول کشورداری، نتوانستند حاکمیت مقتدری در ایران تشکیل دهند.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۱۶)

۱۲۵-

(علی‌مهمد کریمی)

در دوره کریم‌خان زند، اقداماتی برای بهبود وضع کشاورزی و بازرگانی صورت گرفت و شهرهای شیراز و بندر بوشهر به مراکز مهم تجارت داخلی و خارجی تبدیل شدند.

(تاریخ (۳)، ایران و جهان در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۲)

(اسرا مرادی)

۱۳۶-

تشکیل هیئت وزیران به ریاست رئیس‌الوزرا یکی از نتایج مهم انقلاب مشروطه به‌شمار می‌رود. اعضای این هیئت توسط شاه منصوب می‌شدند و با تأیید مجلس شورای ملی شروع به کار می‌کردند.

(تاریخ (۳)، انقلاب مشروطه ایران، صفحه ۶۷)

(اسرا مرادی)

۱۳۷-

فقدان تشکیلات منظم و منسجم اداری و اقتصادی به حکومت مشروطه اجازه نمی‌داد که حاکمیت ملی را در سرتاسر کشور برقرار کند و برنامه‌های خود را پیش ببرد.

(تاریخ (۳)، انقلاب مشروطه ایران، صفحه ۷۴)

(میلاد هوشیار)

۱۳۸-

مهم‌ترین علل بروز جنگ جهانی اول، اختلافات مرزی و دشمنی شدید آلمان و فرانسه، مسابقه تسلیحاتی، رقابت بر سر مستعمرات و اقدام برای توسعه نفوذ و دخالت در منطقه شبه‌جزیره بالکان بود.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۰)

(میلاد هوشیار)

۱۳۹-

با نزدیک شدن ارتش روسیه به تهران، شماری از ملیون، شامل برخی از نمایندگان مجلس شورای ملی، وزیران و شخصیت‌های مذهبی، به کرمانشاه مهاجرت نمودند و دولت موقت ملی را در آن شهر تأسیس کردند.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۶)

(میلاد هوشیار)

۱۴۰-

به موجب قرارداد ۱۹۱۹، اداره امور دارایی و برخی دیگر از ادارات و وزارتخانه‌های ایران در اختیار انگلستان قرار می‌گرفت. همچنین مسئولیت تجدید سازمان و ایجاد ارتش یکپارچه ایران و تأمین اسلحه و تدارکات آن نیز به افسران انگلیسی داده می‌شد. در عوض، انگلستان متعهد می‌شد که وامی در اختیار دولت ایران قرار دهد تا تحت نظارت کارشناسان انگلیسی هزینه شود.

(تاریخ (۳)، جنگ جهانی اول و ایران، صفحه ۸۸)

(آزاده میرزایی)

۱۳۱-

از جمله علل شروع دور دوم جنگ‌های ایران و روسیه، یکی مشخص نبودن خطوط مرزی در عهدنامه گلستان و ادعاهای ارضی جدید روس‌ها و دیگری فریاد کمک‌خواهی مردم مسلمان شهرها و روستاهایی بود که به واسطه معاهده گلستان تحت سلطه و ستم روس‌ها قرار گرفته بودند.

(تاریخ (۳)، سیاست و حکومت در عصر قاجار، صفحه ۴۲)

(آزاده میرزایی)

۱۳۲-

روحانیون، از گروه‌های اجتماعی عصر قاجار که در شهرها و روستاها زندگی می‌کردند، به دلیل عدم وابستگی به حکومت، در مقاطعی از تاریخ معاصر ایران در برابر قدرتهای خارجی ایستادگی کردند.

ایلات و عشایر همواره به عنوان نیروهای مسلح در مواقع جنگ یکی از منابع تأمین نیروی نظامی حکومت قاجار بود.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۴۸)

(آزاده میرزایی)

۱۳۳-

حاج ملاهادی سبزواری، از فیلسوفان نامدار دوره قاجار به‌شمار می‌رود. او کتاب «اسرارالحکم» را به درخواست ناصرالدین شاه قاجار به فارسی نوشت.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۵۵)

(اسرا مرادی)

۱۳۴-

در عصر قاجار، میرزا علی‌اکبر خان مزین‌الدوله (نقاش‌باشی) به دستور ناصرالدین شاه در محل فعلی دارالفنون یک تالار نمایش ساخت.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۵۸)

(اسرا مرادی)

۱۳۵-

در بعد سیاست داخلی، ناکام ماندن اقدام‌هایی که برخی از صدراعظم‌های نوگرا برای اصلاح روش کشورداری و نوسازی نهادهای حکومتی آغاز کرده بود، باعث سرخوردگی بیشتر ایرانیان و ناخرسندی آنان از خاندان حاکم شد.

(تاریخ (۳)، انقلاب مشروطه ایران، صفحه ۶۲)

جغرافیا (۳)

۱۴۶- (فاطمه سقایی)

در سده نوزدهم و در اوایل قرن بیستم در کشورهای توسعه یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به دنبال توسعه صنایع کارخانه‌ای مهاجرت از روستاها به شهرها رخ داد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۷)

۱۴۷- (فاطمه سقایی)

در کشور ما نیز تغییرات شهرنشینی و روستانشینی همانند سایر نواحی جهان به وقوع پیوسته است. از سال ۱۳۳۵، روند شهرنشینی در ایران سرعت گرفت و دوره شهرنشینی سریع آغاز شد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۹)

۱۴۸- (پرویز یحیی)

با اجرای اصلاحات ارضی در ایران، به سبب تقسیم نادرست زمین، حمایت نکردن دولت از کشاورزان، توجه به صنایع مونتاژ و واردات کالا از کشورهای خارجی نه تنها وضع روستائیان بهتر نشد، بلکه شرایط انهدام کشاورزی در ایران فراهم آمد.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲۰)

۱۴۹- (مهمعلی فطیمی باگی)

زاغه‌نشینی، علاوه بر حاشیه شهر، ممکن است در نقاط مختلف شهر نیز به وجود بیاید؛ مانند شهر مانیل در کشور فیلیپین که زاغه‌ها در بخش‌های مختلف شهر پراکنده شده‌اند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

۱۵۰- (پرویز یحیی)

تحقق روستای پایدار سه رکن دارد: فعال کردن اقتصاد روستا، ارائه خدمات اجتماعی و فرهنگی، حفظ محیط زیست و چشم‌اندازهای طبیعی آن.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۱)

۱۴۱- (فاطمه سقایی)

منظور از «مقر»، مکان اصلی و دقیق یک سکونتگاه و محل استقرار آن روی زمین است. «مقر» هر روستا یا شهر، هسته اولیه آن را نیز شامل می‌شود. در انتخاب مکان برای استقرار و سکونت جمعیت، «عوامل طبیعی» بیشترین نقش را داشته‌اند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۲)

۱۴۲- (آزاده میرزایی)

مهم‌ترین ملاک تفاوت شهر و روستا، فعالیت اقتصادی است و در شهرها فعالیت‌های متنوع در فضاهای محدودتری متمرکز شده‌اند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۶)

۱۴۳- (فاطمه سقایی)

سلسله‌مراتب سکونتگاه‌ها یعنی رتبه‌بندی آن‌ها برحسب اهمیت. برای این منظور، سکونتگاه‌ها را بر اساس میزان جمعیت و عملکرد (خدماتی که ارائه می‌کنند) طبقه‌بندی می‌کنند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۷)

۱۴۴- (فاطمه سقایی)

یکی از مهم‌ترین پدیده‌های مربوط به تغییرات الگوی شهرنشینی در جهان، افزایش شهرهای میلیونی است. در سال ۱۹۵۰ میلادی دو شهر لندن و نیویورک بیشتر از ۸ میلیون نفر جمعیت داشتند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۱)

۱۴۵- (فاطمه سقایی)

به بخش‌های پیرامونی یک شهر حومه می‌گویند. با افزایش شهرنشینی و گسترش حمل‌ونقل و وسایل ارتباطی، به تدریج حومه‌ها در اطراف شهرها به‌ویژه شهرهای بزرگ و پرجمعیت شکل گرفتند.

(جغرافیا (۳)، جغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

(آزاده میرزایی)

-۱۵۶

قاره اروپا گسترده‌ترین شبکه خط‌آهن را در میان قاره‌های جهان و ایالات متحده آمریکا گسترده‌ترین و طولانی‌ترین شبکه ریلی را در میان کشورهای جهان دارد.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۹)

(فاطمه سقایی)

-۱۵۷

حمل‌ونقل آبی پوشش گسترده‌ای در جهان دارد. مسیرهای آبی شامل دریاها، دریاچه‌ها، رودخانه‌ها و کانال‌ها می‌شوند. در این شیوه حمل‌ونقل هزینه‌ی احداث بندر و اسکله‌ها و ... بسیار زیاد است. همچنین سرعت کشتی نسبت به سایر وسایل حمل‌ونقل کم است. حمل کالا با کشتی، مقرون به‌صرفه‌ترین و ارزان‌ترین روش برای جابه‌جایی کالاها در مسافت‌های طولانی است.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۵۲)

(فاطمه سقایی)

-۱۵۸

مصرف سوخت هواپیما، نسبت به سایر وسایل حمل‌ونقل، بسیار بیشتر و سفر با آن گران‌تر است.

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: احداث فرودگاه‌ها و تجهیزات مربوط به آن به سرمایه‌گذاری هنگفت نیاز دارد.

گزینه «۲»: امروزه حدود ۹۰ درصد تجارت جهانی (بر اساس وزن) را کشتی‌ها انجام می‌دهند.

گزینه «۴»: حمل‌ونقل هوایی امنیت بسیار زیادی دارد.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۵۵)

(آزاده میرزایی)

-۱۵۹

ایران، گاز طبیعی را از طریق خطوط لوله به کشورهای ترکیه، عراق، آذربایجان و ارمنستان صادر می‌کند.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۵۸)

(فارج از کشور ۹۸)

-۱۶۰

حمل‌ونقل جاده‌ای از نظر دسترسی به نقاط مختلف در مسیر راه و توقف در ایستگاه‌های متعدد، انعطاف بیشتری نسبت به سایر شیوه‌های حمل‌ونقل دارد. برای رفتن به مکان‌های دورافتاده یا مناطق روستایی نیز اغلب از این شیوه استفاده می‌شود.

حمل‌ونقل هوایی برای مسافت‌های طولانی مناسب است و نیاز به احداث مسیر ندارد.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای حمل‌ونقل، صفحه‌های ۴۵ و ۵۵)

(مهمعلی فطیعی باگی)

-۱۵۱

در طرح‌های هادی روستایی، کاربری اراضی روستا شناسایی و نقشه‌های وضع موجود آن تهیه می‌شود. تهیه و اجرای این طرح‌ها بر عهده بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۳)

(فاطمه سقایی)

-۱۵۲

در ویژگی «توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق و استان‌های کشور»، ظرفیت‌ها و تأثیر هر منطقه در پیشرفت و توسعه عمومی کشور شناسایی می‌شود و سپس متناسب با آن، برنامه‌ریزی صورت می‌گیرد.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۶)

(سراسری ۹۸)

-۱۵۳

بسیاری از اطلاعاتی که امروزه با آن‌ها سروکار داریم، به‌نحوی با موقعیت مکانی ارتباط دارند. برای مثال، شهرها و روستاها، کارخانه‌ها، بناها و آثار تاریخی و ... هر یک فضایی جغرافیایی را اشغال کرده‌اند و ویژگی‌هایی دارند.

به عبارت دیگر، داده‌ها و اطلاعات، دو مؤلفه دارند: موقعیت جغرافیایی دارند (داده‌های مکانی) و دارای ویژگی‌هایی هستند (داده‌های توصیفی). مجاورت ایران با مدار رأس‌السرطان یک داده «مکانی»، و افزایش شدید دمای سواحل جنوبی ایران در دوره گرم سال، یک داده «توصیفی» است.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۳۸)

(فاطمه سقایی)

-۱۵۴

در عصر اکتشافات جغرافیایی، پیشرفت در دریانوردی و ساختن کشتی‌های پیشرفته‌تر موجب شد که سرزمین‌های نو کشف شوند و تحولات بسیاری در این نواحی از جهان پدید آید.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۴۲)

(آزاده میرزایی)

-۱۵۵

حمل‌ونقل ریلی برای مسافت‌های متوسط و نسبتاً طولانی مناسب است.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۴۸)

جامعه‌شناسی (۳)

۱۶۶- (ارغوان عبدالملکی)

مطالعه «علمی» اجتماعات مختلف به شکل‌گیری علوم اجتماعی انجامیده است. رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت، از فواید علوم طبیعی است. (جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۰ و ۱۵)

۱۶۷- (مبیناسارات تاپیک)

منظور از تبیین، بیان چرایی یک پدیده و نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن است. جامعه‌شناسی با شناخت نظم اجتماعی به انسان، قدرت پیش‌بینی و کنترل جامعه را می‌دهد. جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه و نظم اجتماعی را بر اساس مناسبات بیرونی، توضیح می‌دهد.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۵، ۲۶ و ۲۸)

۱۶۸- (مبیناسارات تاپیک)

در رویکرد تبیینی روش مطالعه جامعه همان روشی است که در مطالعه طبیعت به کار گرفته می‌شود، همان‌طور که علوم طبیعی با شناخت نظم موجود در طبیعت، امکان پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل طبیعت را برای انسان فراهم می‌کند. جامعه‌شناسی نیز با شناخت نظم اجتماعی به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

۱۶۹- (مبیناسارات تاپیک)

هدف ← پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی
روش ← حس و تجربه (نگاه از بیرون)

موضوع ← پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه ۲۷)

۱۷۰- (پارسا هبیبی)

تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با کنش‌های اجتماعی پدید می‌آیند. سربازان جنگ‌های نامنظم به سبب انگیزه‌های اخلاقی و آرمان‌های معنوی‌شان، توانی فراتر از نظم موجود به دست می‌آورند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۴)

۱۶۱- (مبیناسارات تاپیک)

ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم و بیشتر از آن استفاده می‌کنیم. دانش عمومی برای زندگی اجتماعی مانند هوا برای انسان است. کسی که دانش علمی دارد به درک عمیقی از شناخت عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذقیره دانشی، صفحه‌های ۳ تا ۵)

۱۶۲- (مبیناسارات تاپیک)

عبارت صورت سؤال روایتی از فیلم سینمایی دورافتاده است. با تماشای این فیلم درمی‌یابید که انجام دادن هر کنشی چقدر دشوار می‌شود اگر جهان اجتماعی، دانش عمومی لازم برای انجام آن را در اختیار ما قرار نداده بود. (جامعه‌شناسی (۳)، ذقیره دانشی، صفحه ۴)

۱۶۳- (مبیناسارات تاپیک)

نمودار نشان می‌دهد که دانش علمی به دانش تجربی محدود نمی‌شود بلکه دانش‌های فراتجربی را نیز شامل می‌شود. دانش عمومی نیز دانش غیرموتق و نامعتبر نیست بلکه کم و بیش در آن دانش‌های حقیقی و صحیح نیز وجود دارد. دانش علمی به دلیل امکان اعتباریابی، نسبت به دانش عمومی از اعتبار بیشتری برخوردار است. دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را نیز دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذقیره دانشی، صفحه ۸)

۱۶۴- (ارغوان عبدالملکی)

علوم اجتماعی با دآوری درباره ارزش‌ها و هنجارهای زندگی اجتماعی، امکان انتقاد و اصلاح آن‌ها را به وجود می‌آورد.

علوم اجتماعی با دآوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها، فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند. تعارض بین دانش عمومی و دانش علمی، به دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر منجر می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۶ و ۱۳)

۱۶۵- (سراسری ۹۸ با تغییر)

جامعه‌شناسی تبیینی: در این رویکرد، روش مطالعه پدیده‌های طبیعی و اجتماعی یکسان است (حسی و تجربی) و جامعه‌شناسی با شناخت نظم اجتماعی، به انسان قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل جامعه را می‌دهد. بنابراین برای مطالعه اعتیاد، آن را به‌عنوان یک پدیده اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی مطالعه می‌کنند و سعی در کنترل آن دارند.

جامعه‌شناسی تفسیری: در این دیدگاه بر روش تفسیری تأکید می‌شود اما همچنان علم به علوم تجربی محدود است. از این‌رو فقط امکان توصیف پدیده‌های اجتماعی وجود دارد و امکان دآوری درباره آن‌ها فراهم نیست. بنابراین برای مطالعه اعتیاد، فهم رفتار معتادان و توصیف آن‌ها را پیش می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۷ و ۵۰)

۱۷۵- (آزیتا پیرقی)

برخی رویکردها برای دستیابی به پاسخ‌های ساده و کاملاً قابل پیش‌بینی درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی، پیچیدگی آن‌ها را نادیده می‌گیرند و از پدیده‌های اجتماعی و انسانی هویت‌زدایی می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۷)

۱۷۶- (آزیتا پیرقی)

انسان‌ها دارای تفاوت‌های فردی و اجتماعی بسیاری هستند و مشابهت‌های فراوانی نیز دارند مثلاً همه انسان‌ها دارای نیازهای طبیعی و غریزی مشابهی هستند.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۸)

۱۷۷- (آزیتا پیرقی)

انجام کار غیرعلمی، با نام علم ← دوری درباره درست یا غلط بودن عقاید و ارزش‌ها

معرفی جامعه‌شناسی تفهیمی - تبیینی ← تفهیم مقدمه و پیش‌نیاز روش تجربی است.

اشتراک دیلتای و ماکس وبر ← پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی تفاوت دارند و هرچند جهان اجتماعی همانند جهان طبیعی، نظم و قواعد خاصی دارد اما انسان‌ها همانند موجودات طبیعی نیستند.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه ۴۹)

۱۷۸- (آزیتا پیرقی)

آزمایش فیلیپ زیمباردو در ایجاد یک زندان ساختگی ← نشانه کاربرد آزمایش در جامعه‌شناسی

پژوهش گافمن درباره بیمارستان روانی ← نشانه مطالعه موردی روش ویژه علوم انسانی و علوم اجتماعی ← تفسیر

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۱)

۱۷۹- (آزیتا پیرقی)

مراجعه به زمینه فرهنگی کنش‌گر ← فهم دلالت‌های کنش

هدف رویکرد تفسیری ← انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی

روش‌های کمی ← جامعه‌شناسی تبیینی

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

۱۸۰- (آزیتا پیرقی)

برای فهم کنش انسان‌ها از روش‌های کیفی باید استفاده کرد که در مقابل روش‌های کمی قرار می‌گیرند و در جامعه‌شناسی تبیینی به کار می‌روند.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۵۱ و ۵۳)

۱۷۱- (پارسا صبیبی)

عبارت اول: کنش اجتماعی خشت بنای جامعه است و تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با کنش‌های اجتماعی پدید می‌آیند. ساختارهای اجتماعی، هر قدر هم جا افتاده و باسابقه باشند، با کنش‌های افراد به وجود آمده و برقرارند.

عبارت دوم: مشکلات و مسائل اجتماعی، آن‌چنان که به نظر می‌رسند، بیرون از دایره نفوذ و تأثیر ما نیستند و این‌گونه نیست که فقط افراد خاصی، مثل مسئولان و مدیران، بتوانند بر آن‌ها تأثیر بگذارند. همه ما از آن‌جا که عضوی از جامعه هستیم، با کنش‌های اجتماعی خود، در حفظ وضع موجود یا تغییر آن، اثر می‌گذاریم اگر چه میزان تأثیرگذاری همه اعضای جامعه یکسان نیست و صاحبان برخی مشاغل و مسئولیت‌ها، نسبت به سایرین اثرگذاری بیشتری دارند.

عبارت سوم: زندگی اجتماعی انسان و نظم، همزاد یکدیگرند اما انسان‌ها صرفاً مجریان نظم نیستند بلکه قادرند با توجه به آرمان‌ها و ارزش‌های خود، نظم اجتماعی را تغییر دهند و از مشکلات احتمالی ساختارهای اجتماعی بکاهند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۱۷۲- (فارج از کشور ۹۸)

قوم‌نگاری نوعی پژوهش کیفی براساس مشاهده مشارکتی است که در آن محقق به دنبال پرده برداشتن از معنایی است که در کنش‌ها نهفته اند. در این روش، پژوهشگر برای مدتی با قومی که قصد تحقیق درباره آن‌ها را دارد، زندگی می‌کند؛ خود را در شرایط فرهنگی آن قوم قرار می‌دهد و کنش‌هایشان را تجربه می‌کند تا آن‌ها را بهتر بشناسد.

(جامعه‌شناسی (۳)، معنای زندگی، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۱۷۳- (پارسا صبیبی)

دو بال موفقیت انسان‌ها: نظم اجتماعی و خلاقیت

نظمی که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد: قفس آهنین / خلاقیت‌زدایی

سرکوب خلاقیت: تأکید افراطی بر نظم اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۸)

۱۷۴- (پارسا صبیبی)

خلاقیت‌زدایی: یکسان دانستن نظم اجتماعی و طبیعی

ارزش‌زدایی: غیرقابل بررسی بودن کینه‌توزی در جامعه‌شناسی تبیینی - اخلاق‌گریزی

معنازدایی: گردش خانوادگی اثر پاول کله- زرد، قرمز، آبی اثر واسیلی کاندینسکی - عدم فهم انگیزه‌های نوجوانان و جوانان - نادیده گرفتن انگیزه کنشگران

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

فلسفه دوازدهم

۱۸۱-

(نیمه پواهری)

ابن سینا می گوید در دو گزاره «انسان حیوان ناطق است.» و «انسان موجود است.» حمل «وجود» بر «انسان» (ماهیت) با حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» (حمل ماهیت بر خودش) متمایز است.

(فلسفه (۲)، هستی و پیستی، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۸۲-

(فاطمه سادات شریف‌زاده)

توماس آکوئیناس با فلسفه ابن سینا آشنا بود و این نظر را در اروپا گسترش داد و همچون ابن سینا این نظر را پایه برهان‌های خود در خداشناسی قرار داد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توماس آکوئیناس تحت تأثیر ابن سینا بود، نه برعکس.

گزینه «۲»: گسترش آرای ابن سینا توسط توماس آکوئیناس ارتباطی به تعارضات آن با ابن رشد ندارد و به سبب آشنایی او با این افکار صورت گرفت.

گزینه «۳»: آلبرت کبیر و راجر بیکن فلسفه‌ای را در اروپا ترویج کردند که بیشتر متکی بر دیدگاه‌های ابن سینا و تا حدودی ابن رشد بود، اما از قرن ۱۶ میلادی تجربه‌گرایی رشد پیدا کرد و به کم‌رنگ شدن دیدگاه‌های ایشان انجامید.

(فلسفه (۲)، هستی و پیستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

۱۸۳-

(فاطمه سادات شریف‌زاده)

در رابطه امکانی موضوع قضیه هم می‌تواند محمول را بپذیرد یا نپذیرد. یعنی عقل نه ناگزیر است آن را قبول کند یا نفی کند. در رابطه ضروری یا وجوبی عقل خلافش را نمی‌پذیرد و محمول حتماً بر موضوع حمل می‌شود. پس رابطه موضوع و محمول قطعی و ضروری است.

(فلسفه (۲)، جهان ممکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

۱۸۴-

(نیمه پواهری)

جهان اطراف ما ممکن‌الوجود است. پس ذاتاً نه از وجود ابا دارد نه از عدم. اما وقتی هستی یافت، واجب‌الوجود بالغیر است و وجود دارد. پس نمی‌توان گفت که ممکن است واقعاً وجود نداشته باشد!

(فلسفه (۲)، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۸۵-

(فرهاد قاسمی نژاد)

از دیدگاه ملاحظه حقیقت معلول چیزی جز احتیاج و وابستگی به علت نیست. به عبارت دیگر معلول عین وابستگی و نیاز است.

(فلسفه (۲)، جهان ممکنات، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۱۸۶-

(مبیر پیرمستلو)

وجود معلول متوقف و وابسته به وجود علت است و علت در وجود خود به معلولش وابستگی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیان دیگری از رابطه علت است.

گزینه «۳»: کلمه «چرا» بازتابی از رابطه علت است و با آن از علت سؤال می‌کنند.

گزینه «۴»: در رابطه همسری ابتدا وجود دو فرد فرض می‌شود و سپس میان آن‌ها رابطه همسری برقرار می‌گردد.

(فلسفه (۲)، جهان علی و معلولی، صفحه ۱۶)

۱۸۷-

(فرهاد قاسمی نژاد)

انسان از همان ابتدای ظهور خود بر روی این کره خاکی به دنبال علت‌یابی و یافتن علل پدیده‌ها بوده است. بنابراین هم ساختار ذهن انسان و هم ساختار جهان به گونه‌ای است که باعث طرح سؤال انسان از علل پدیده‌ها شده است. مواجهه ذهن انسان با وقایع و حوادث جهان به سؤال «از چرایی» پدیده‌ها و علت‌یابی آن‌ها می‌انجامد.

(فلسفه (۲)، جهان علی و معلولی، صفحه ۱۶)

۱۸۸-

(نیمه پواهری)

دیوید هیوم اساساً تجربه‌گراست و امکان معرفت از طریق استدلال عقلی و بدون تجربه را رد می‌کند و می‌گوید: «درک علت از این طریق هم ممکن نیست؛ چون علت مفهومی فراتر از حس است.»

(فلسفه (۲)، جهان علی و معلولی، صفحه ۱۸)

۱۸۹-

(فاطمه سادات شریف‌زاده)

جمله دوم و چهارم درست است. جمله اول غلط است، زیرا این قاعده از تجربه به دست نمی‌آید و هر داده تجربی خود مبتنی بر این قاعده است. جمله سوم غلط است، زیرا اینکه علت یک قاعده فطری است، نظر فیلسوفان مسلمان نیست، بلکه نظر دکارت است.

(فلسفه (۲)، جهان علی و معلولی، صفحه ۱۹)

۱۹۰-

(فرهاد قاسمی نژاد)

میان پدیده‌هایی که پشت سرهم می‌آیند ممکن است رابطه علت باشد یا نباشد. اما اگر رابطه علت وجود داشت حتماً رابطه سنخیت هم وجود خواهد داشت.

(فلسفه (۲)، جهان علی و معلولی، صفحه ۲۰)

۱۹۶- (فاطمه سارات شریف‌زاده)

از نظر کانت زندگی جمعی انسان بدون اصول اخلاقی و رعایت آن‌ها امکان‌پذیر نیست. (رد گزینه‌های ۲ و ۳) روح و نفس مجرد برای سعادت دائمی خود به جهانی ماوراء دنیای ما نیاز دارد. (رد گزینه ۴) توجه داشته باشیم که اختیار و اراده مشروط بر وجود نفس مجرد است نه بالعکس.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

۱۹۷- (فاطمه سارات شریف‌زاده)

ویلیام جیمز به تجربه‌های معنوی و درونی معتقد بود. (رد گزینه‌های ۲ و ۴) کرکگور به ایمان به عنوان هدیه‌ای الهی اعتقاد داشت و کاتینگهام معتقد بود که خدا عامل اصلی معنابخشی به زندگی است. (رد گزینه ۳)

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۹۸- (فرهاد قاسمی نژاد)

اگر سلسله علت‌ها بخواهد تا بی‌نهایت به عقب برود اصلاً نوبت به معلولی که هم اکنون پیش روی ماست نمی‌رسد. به عبارت دیگر ابتدا داشتن سلسله بی‌نهایت خود متناقض و غیر ممکن است. پس فرض یک معلول موجود در ابتدای سلسله محال است.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه (۲)، صفحه‌های ۴۱ و ۴۲)

۱۹۹- (نیما پواهری)

خلاصه برهان ابن‌سینا که به برهان «وجوب و امکان» شهرت دارد، چنین است:

(۱) وقتی به موجودات این جهان نگاه می‌کنیم می‌بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی‌اند؛ هم می‌توانند باشند و هم می‌توانند نباشند. به عبارت دیگر، این موجودات ذاتاً ممکن‌الوجودند. (امکان ذاتی موجودات جهان)

(۲) ممکن‌الوجود بالذات، برای این که از تساوی میان وجود و عدم درآید و موجود شود، نیازمند واجب‌الوجود بالذات است؛ موجودی که وجود، ذاتی او باشد. (امکان ذاتی موجودات برای هستی یافتن آن‌ها کافی نیست، بلکه به یک عامل خارجی نیاز دارند که واجب‌الوجود است)

(۳) پس، موجودات این جهان به واجب‌الوجودی بالذات (وجوب هستی برای ذات علت‌العلل) وابسته‌اند که آن‌ها را از حالت امکانی خارج کرده و پدید آورده است.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه (۲)، صفحه ۴۳)

۲۰۰- (نیما پواهری)

ابن سینا در رساله‌ای که درباره عشق نوشته است، می‌گوید: «هریک از ممکنات به واسطه حقیقت وجودش، همیشه مشتاق کمالات و خیرات است و بر حسب فطرت خود از بدی‌ها گریزان. همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است، عشق می‌نامیم.»

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه (۲)، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۱۹۱- (فاطمه سارات شریف‌زاده)

با وجود علت، وجود معلول ضروری و حتمی می‌شود و این تخلف‌ناپذیر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اگر علت جهان به وجود آمده باشد، جهان هستی نمی‌تواند پدید نیاید، چون ضرورت وجود پیدا کرده است.

گزینه «۲»: با آمدن علت، وجود معلول ضرورت می‌یابد و موجود می‌شود و اگر علت ضرورت‌بخش معلول نباشد، معلول به وجود نمی‌آید، پس وجوددهنده نخواهد بود.

گزینه «۳»: معلول که در ذات خود ممکن‌الوجود است و فقط امکان موجود شدن را دارد، توسط علت واجب‌الوجود می‌شود که آن را واجب‌الوجود بالغیر می‌نامند.

(فلسفه (۲)، جوان علی و معلولی، صفحه ۲۱)

۱۹۲- (نیما پواهری)

با قبول اصل سنخیت است که می‌توان برای نظم دقیق جهان پشتوانه عقلی قائل شد و دانشمندان با تکیه بر همین اصل، تحقیقات علمی خود را پیگیری می‌کنند.

اصل وجوب علی و معلولی بیان می‌کند که با آمدن علت، وجود معلول ضرورت می‌یابد و موجود می‌شود. پس علت به معلول خود ضرورت وجود می‌بخشد و معلول را موجود می‌کند. پس با بودن علت، بودن معلول ضروری است و سرپیچی ممکن نیست.

(فلسفه (۲)، جوان علی و معلولی، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۱۹۳- (فرهاد قاسمی نژاد)

امتناع معلول از عدم یعنی وجوب وجود معلول.

(فلسفه (۲)، جوان علی و معلولی، صفحه ۲۱)

۱۹۴- (معبود پیرسینلو)

در این آیه شریفه می‌فرماید: «بالاخر از هر دانا، داناتری هست.» استدلال ارسطو بر این مبنا بود که هر جا یک خوب‌تر و بهترین وجود دارد، خوب‌تر و بهتری نیز هست. حال، در میان موجودات برخی خوب‌تر و بهتر از برخی دیگرند. پس، حقیقتی هم که خوب‌ترین و بهترین است وجود دارد که از همه برتر است و این، همان واقعیت الهی است. در بین تمامی گزینه‌ها، گزینه «۳» بیشترین قرابت را با آیه شریفه ذکر شده دارد.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

۱۹۵- (فاطمه سارات شریف‌زاده)

بررسی نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دیدگاه کانت مبنی بر اعتقاد به خدا به عنوان معنا داری زندگی نبود، بلکه از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی آن را اثبات کرد.

گزینه «۲»: کانت به اثبات خدا از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی پرداخت، نه دکارت، در صورتی که دکارت به آن از طریق استدلال عقلی پرداخت.

گزینه «۴»: هیوم برهان نظم را مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی می‌دانست و آن را نقد کرد. کانت نیاز انسان به وجود خدا را اثبات کرد نه دکارت.

(فلسفه (۲)، فرا در فلسفه (۱)، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)